

УДК: 378.147:159.923.2

Володимир Федів
ORCID iD 0000-0002-5033-1356

доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач
кафедри біологічної фізики та медичної інформатики,
Буковинський державний медичний університет
пл. Театральна 2, 58002, м. Чернівці, Україна
vfediv@ukr.net

Тетяна Бірюкова
ORCID iD 0000-0003-4112-7246

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики,
Буковинський державний медичний університет
пл. Театральна 2, 58002, м. Чернівці, Україна
tanokbir@ukr.net

Олена Олар
ORCID iD 0000-0002-2467-6932

кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики,
Буковинський державний медичний університет
пл. Театральна 2, 58002, м. Чернівці, Україна
elena.olar@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В РАМКАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ

У статті розглянуто історію впровадження методів компетентнісного підходу у навчанні для розвитку особистісних якостей індивіда, кращого розуміння основних положень підходу та його реалізації. Підготовка всесторонньо розвиненого, здатного до самовдосконалення через самоосвіту конкурентноспроможного фахівця в сучасних умовах та постійно зростаючих вимогах роботодавців вимагає використання методів компетентнісно-орієнтовного підходу навчання, які дозволяють майбутньому спеціалісту застосовувати свої знання на практиці та приймати рішення в різноманітних нестандартних життєвих професійних ситуаціях.

Ключові слова: історичні аспекти, компетентнісний підхід, компетентність, компетенція, навчання, особистість, формування особистості.

© Федів В., Бірюкова Т., Олар О., 2020

<https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.2.1>

Вступ. Сучасний ринок праці постійно змінюється та висуває вимоги до підготовки студентів – майбутніх фахівців у відповідній галузі. Використання методів компетентнісно-орієнтовного підходу навчання дозволяє підготувати всесторонньо розвиненого, здатного до самоосвіти впродовж всього життя, конкурентноспроможного спеціаліста, який вміє застосовувати свої знання на практиці та приймати рішення в різноманітних нестандартних життєвих професійних ситуаціях й нести відповідальність за свої дії.

Розвинуті у студента життєво необхідні й професійні компетентності дають йому можливість: орієнтації у сучасному інформаційному просторі; розвитку суспільства; відповідати вимогам сучасного ринку праці, який постійно змінюється; адаптації до навчання не тільки в Україні, а й за кордоном; соціальної адаптації, мобільності, комунікативності, вмінні захищати свої права.

Мета статті – вивчення історичного досвіду, визначення етапів становлення та розвитку методів компетентнісного підходу в навчанні для розвитку особистісних якостей індивіда для підготовки сучасного фахівця.

Аналіз праць вітчизняних фахівців з напрямку дослідження. Аналіз літератури з цієї проблеми, особливо історії її становлення, показує всю складність, багатовимірність і неоднозначність як трактування понять «компетенція», «компетентність», так і заснованого на них підходу до процесу і результату освіти, а також необхідність ґрунтовного аналітичного розгляду компетентнісного підходу. Дослідженням методів компетентнісного підходу навчання присвячені, в тому числі і роботи багатьох вітчизняних фахівців:

Овчарук О. В. – перспективи впровадження компетентнісного підходу в українській освіті (Овчарук О.В., 2004);

Пометун О. І. – досвід зарубіжних країн у реалізації компетентнісного підходу, його використання у викладанні суспільствознавчих дисциплін у школі (Пометун О. І., 2004, Пометун О., 2005)

Локшина О. І. – оцінювання рівня досягнення компетентності (Локшина О. І., 2004);

Савченко О. Я. – вивчення ключової компетентності (уміння вчитись) (Савченко О. Я., 2004);

Бібік Н.М. – рефлексивний аналіз використання методів компетентнісного підходу (Бібік Н. М., 2004);

Трубачева С. Е. – вивчення умов для впровадження компетентнісного підходу та його реалізація для дисциплін природничого циклу в школі (Трубачева С. Е., 2004);

Паращенко Л. І. – практична реалізація формування ключових компетентностей (Паращенко Л. І., 2004).

Виклад основного матеріалу. Сьогодні компетентнісний підхід набув широкого поширення в країнах Євросоюзу і реалізований у більшості європейських країн на рівні національних освітніх стандартів та стає все більш популярним у країнах пострадянського простору, в якості ключового аспекту реформування системи освіти. Про це свідчить велика кількість публікацій, які з'являються останні кілька років. У ході Болонського процесу, до якого Україна долучилася у 2005 році, почала активно розроблятися концепція міжнародного визнання результатів освіти, що вимагало від академічної спільноти вироблення критеріїв такого визнання, у своїй основі, ця методологія отримала назву компетентнісного підходу, і саме це стає парадигмою освітнього процесу.

Зараз є багато визначень терміна «компетенції», але за своєю суттю всі вони зводяться до такого визначення: компетенція (в перекладі з латини – відповідати, підходити) – це здатність застосовувати знання, вміння і практичний досвід для успішної діяльності у визначеній галузі знань.

Розвиток особистості в межах компетентнісно-діяльнісного підходу направлений на формування зацікавленості й реальної активності студентів у Федів В., Бірюкова Т., Олар О., 2020

навчальному процесі, вміння здійснювати вибір профілю навчання, способу засвоєння, способу подолання труднощів у навчанні, і т. ін.

Формування особистісних якостей студентів невідривно пов'язано з розвитком уміння вчитися, тобто:

- самостійно визначати мету діяльності;
- розвивати зацікавленість у навчанні;
- докладати зусиль для досягнення поставленої мети;
- організувати свою діяльність для досягнення поставленої мети, отримання результатів;
- знаходити відповідні знання та способи розв'язування поставленої задачі;
- виконання послідовних розумових, практичних дій;
- усвідомлення своєї діяльності та прагнення її вдосконалення;
- вміння самоконтролю, самооцінки;
- вміння самовдосконалення.

Компетентнісний підхід апелює до комплексу міждисциплінарних (постдисциплінарних) зв'язків науки і освіти. Тому не дивно, що сам принцип компетенції зародився в рамках однієї з конкретних наук і був згодом екстрапольований як науковий метод, що застосовується до різних сфер знання включаючи педагогіку.

Педагоги минулого розглядали процес навчання, ґрунтуючись на аналізі індивідуальних здібностей своїх учнів. Так, педагогічна спадщина А. В. Дістервега, Я. Коменського, Й. Песталоцці вказує на необхідність враховувати різний рівень підготовленості учнів у процесі навчання. А. В. Дістервег – видатний німецький педагог, представник прогресивної німецької буржуазно-демократичної педагогіки середини 19 сторіччя, основоположник педагогічної освіти в Німеччині. Великий вплив на педагогічне мислення Дістервега мало спілкування з послідовниками ідей Песталоцці, результатом чого став напрямок його діяльності – підтримка та турбота про народну школу для розвитку самостійного мислення й активності у дітей, підготовка педагогічних кадрів для роботи в такій школі. Педагогом було написано

Формування особистості в рамках компетентнісного підходу: історичні аспекти становлення

більше 200 робіт, в яких висвітлено основні педагогічні й методичні аспекти педагогіки та викладання окремих дисциплін. Популярною й дотепер залишається «Керівництво до освіти німецьких учителів» (1853 р.), в якому викладено прогресивні погляди Дістервега на завдання й принципи навчання. Книга складається з двох частин. У першій розглядаються загальні питання педагогіки та дидактики навчання, в другій, яка написана у співавторстві з вчителями-предметниками, – викладання окремих дисциплін. Дістервег у своїх працях обґрунтував основні принципи виховання особистості дитини: самодіяльність, природовідповідність, культуровідповідність, виховання гуманних людей, свідомих громадян. Головна мета навчання – розвиток розумових сил та здібностей особистості. Педагогом підкреслено, що тільки ті знання та навички мають цінність, які набуті самостійно в творчому навчальному процесі. «Відомості науки не потрібно повідомляти учневі, але його необхідно привести до того, щоби він сам їх знаходив, самостійно їх опанував. Такий метод навчання найкращий, найважчий, найрідкісніший», – писав у своїх працях Дістервег (Константинов Н. А., Мединский Е. Н., Шабаетова М.Ф., 1982, с. 89).

А. В. Дістервег, як і Я. А. Коменський, надавав врахуванню вікових й індивідуальних особливостей людини велике значення (принцип природовідповідності). Він вважав необхідним досконале вивчення дитячої пам'яті, уваги, мислення; бачив у психології «основу науки про виховання».

Як і Й. Г. Песталоцці, А. В. Дістервег вважав, що природньо в людині закладено індивідуальні задатки, які необхідно розвивати: «Воля і мислення єдині. Як людина мислить, така вона і є. Яка людина є, так вона і мислить... Природа – це сила. Вона одна непереможна на Землі. Без віри в природу неможливе природовідповідне успішне виховання».

Педагог усвідомлював, що виховання має відповідати вимогам та духу часу, рівню розвитку культури (принцип культуровідповідності), при цьому необхідно врахувати як культурні надбання попередніх поколінь, так і розвиток сучасної культури.

Спираючись на філософські міркування та висновки Фіхте, Дістервег означив у педагогіці поняття самодіяльності: розвиток здібностей у процесі виховання й навчання дитини пов'язано, в першу чергу, з вмінням самостійного розмірковування й розвитком розумової самостійності. Він розумів самостійність як самостійне пізнання, що надає можливості самоосвіти.

У подальшому ідеї А. В. Дістервега, Й. Г. Песталоцці, Я. А. Коменського розвинули в своїй педагогічній діяльності Н. Бунаков, В. Вахтерев, В. Водовозов, П. Каптерев, К. Ушинський.

Термін «компетенція» як «ефективна взаємодія (людини) з оточуючим середовищем» був уведений Р. Уайтом у 1959 р. для опису індивідуальних особливостей людини.

Сучасний етап розвитку компетентісного підходу можна віднести до середини 60-х років ХХ ст. У 1965 р. Н. Хомський (N. Chomsky, Массачусетський університет) сформулював поняття компетенції в теорії мови.

Мовну компетенцію (competence), під якою він розумів мовну здатність, вчений розглядав як повне знання про рідну мову, яке дозволяє «ідеальному мовнику-слухачеві» робити висновки про правильність і осмисленість висловлювань. Мовна активність (performance) – це використання мовних знань в конкретних ситуаціях спілкування і діяльності (Хомський Н., 1982, с. 67). Одним з найважливіших положень теорії Н. Хомського стала ідея універсальних вроджених правил оперування мовою. Однак термін «компетенція», введений у психологію Н. Хомським, використовується у науці в іншому значенні.

На підставі його ідей в Америці термін «компетенція» почали використовувати у педагогічному аспекті, починається перехід до компетентісно-орієнтованої освіти (competence-based education – CBE), яка ставить за мету підготовку спеціалістів, здатних успішно конкурувати на ринку праці. На перших порах компетенції студентів зводилися до практичних навичок, які формувалися в результаті автоматизації знань, проте, компетенції у вигляді практичних знань не давали розвиток творчості та індивідуальності студентів. Тому на початку 1970-х

Формування особистості в рамках компетентісного підходу: історичні аспекти становлення

було запропоновано розділити поняття компетентності і компетенції. Компетентність почали розглядати як особистісну категорію, а компетенції – структурні одиниці навчальних програм, які повинні вибудовувати компетентність.

У країнах Європи та США компетентнісний підхід активно впроваджується на початку 80-х років минулого сторіччя. Концепція компетентності вивчається у контексті підвищення ефективності управління. З появою праці Р. Бояциса «Компетентний менеджер» термін «компетенція» активно використовують у сфері менеджменту (Бояцис Р., 2008, с. 49).

Спробою виділити види компетентностей та здійснити їх класифікацію вважають роботу Дж. Равена «Компетентність у сучасному суспільстві», яка вийшла в світ 1984 р. В його роботі компетентність трактується як успіх у певній соціально-значимій галузі. Він писав «Компетентність – це таке явище, яке складається з великого числа компонент, багато з яких відносно незалежні одна від одної, ... деякі компоненти відносяться радше до когнітивної сфери, а інші – до емоційної, ... ці компоненти можуть замінити одна одну в якості складових ефективної поведінки» (Равен Джон, 2002, с. 40). Дж. Равен виділив до 37 видів компетентностей, які є затребувані в сучасному суспільстві.

У 1993 р. Лайл і С. Спенсер розробили «Словник компетенцій» і запропонували метод відбору на базі компетенцій (компетентнісний підхід), тому що «Такий відбір прогнозує найкраще виконання роботи і збереження персоналу – і те й інше з великою вигодою для компанії, – незважаючи на расові, вікові, статеві або демографічні забобони». Таким чином, спочатку поняття компетентнісного підходу мало відношення до сфери менеджменту (Спенсер. Л., Спенсер С., 2005, с. 58).

Таким чином, сьогодні виділяють 3 основних етапи у становленні компетентнісного підходу в освіті:

I – (1960-1970 рр.) – введення в науку понять «компетенція» та «компетентність» та розмежування понять компетенція/компетентність;

II – (1970-1990 рр.) – використання категорій компетенція/компетентність у теорії і практиці вивчення мови (особливо нерідної); формування професіоналів у

галузях управління, керівництва, менеджменту, в навчанні спілкуванню; намагання будувати навчання, щоб кінцевим результатом процесу навчання було оволодіння відповідними компетентностями;

III – (1990–2001 рр.) – затвердження компетентнісного підходу – активне використання категорій компетенція/компетентність в галузі освіти. В документах ЮНЕСКО окреслюється коло компетенцій, які вже повинні розглядатися всіма як бажаний результат освіти. У 1996 р. Рада Європи ввела поняття «ключові компетенції», які повинні сприяти збереженню демократичного суспільства, мультилінгвізму, відповідати новим вимогам ринку праці та економічних перетворень.

У доповіді міжнародної комісії з освіти для XXI століття «Освіта: прихований скарб» Ж. Делор, сформулювавши «чотири стовпи, на яких ґрунтується освіта: навчитися пізнавати, навчитися робити, навчитися жити разом, навчитися жити», визначив по суті основні глобальні компетентності (Зимня І. А., 2003, Разуваева Т. А., 2010).

Сьогодні робота в сфері освіти направлена на спроби інтеграції компетентнісної моделі в існуючу: переглядаються стандарти вищої та професійної освіти, розробляються компетентнісні моделі в рамках державних стандартів нового покоління.

Висновки. Таким чином, враховуючи все вищезазначене, для реалізації розвитку особистісних якостей у студентів, які б відповідали вимогам часу, необхідно розвивати принципи самовдосконалення, самореалізації шляхом підвищення вмотивованості, зацікавленості, надбання навичок практичних дій, які закладено історично в компетентнісному підході.

Перспективи подальших досліджень ролі компетентнісного підходу у формуванні особистісних якостей студентів полягають в розвитку дієвих форм та методів залучення майбутніх спеціалістів до науково-дослідної роботи, самостійної роботи, участі в заходах для представлення результатів своєї роботи.

Література

- Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 47–52.
- Бояцис Р. Компетентный менеджер. Модель эффективной работы. М.: изд-во: ГИППО, 2008. 340 с.
- Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. №5. С. 34–42.
- Константинов Н. А., Медынский Е. Н., Шабаева М. Ф. История педагогики. М.: Просвещение, 1982. 447с.
- Локшина О.І. Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 25–32.
- Овчарук О. В. Результати емпіричних досліджень серед педагогічної громадськості щодо перспектив запровадження компетентнісного підходу до вітчизняного змісту освіти. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 57–63.
- Парашенко Л. І. Технологія формування ключових компетентностей у старшокласників: практичні підходи. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 71–84.
- Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 15–24.
- Пометун О. Компетентнісний підхід - найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. *Рідна школа*. 2005. №1. С. 65–69.
- Равен Джон. Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация. М.: «Когито-Центр», 2002. 396 с.
- Разуваева Т. А. Компетентностный подход к образованию: краткий теоретический анализ. *Вестник КГУ им. Н.А. Некрасова*. 2010. № 1. С. 266–269.
- Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 33–44.
- Спенсер. Л., Спенсер С. Компетенции на работе. Модель максимальной эффективности работы. Пер. с англ. А. Яковенко М.: НИРРО, 2005. 384 с.
- Трубачева С. Е. Умови реалізації компетентнісного підходу в навчальному процесі. *Компетентнісний підхід в сучасній освіті: світовий досвід та українські*

перспективи: Бібліотека з освітньої політики [під заг. ред. О. В. Овчарук]. К.: «К.І.С.», 2004. С. 51–56.

Хомский Н. Язык и мышление. М., 1972 (англ. 1968). 196 с.

References

- Bibik, N. M. (2004). Kompetentnisnyi pidkhd: refleksyvnyi analiz zastosuvannia [Competency Approach: Reflexive analysis of application *Kompetentnisnyi pidkhd v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukrainski perspektyvy*: Biblioteka z osvitoi polityky. [pid zah. red. O. V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 47–52
- Boyacis, R. (2008). Kompetentnyj menedzher. Model effektivnoj raboty [Competent manager. Model of effective work.]: M.: izd-vo: GIPPO, 340 (rus).
- Homskij, N. Yazyk i myshlenie [Language and thinking]: M., (angl. 1968), 1972, 196.
- Konstantinov, N. A., Medynskij E. N., SHabaeva M. F. (1982). Istoriya pedagogiki [History of Pedagogy]: M.:Prosveshchenie, 447
- Lokshyna, O. I. (2004). Monitorynh rivniv dosiahnen kompetentnosti: innovatsiini pidkhody [Monitoring the levels of competency achievement: innovative approaches]: *Kompetentnisnyi pidkhd v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukrainski perspektyvy*: Biblioteka z osvitoi polityky .[pid zah. red. O.V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 25–32
- Ovcharuk, O. V. (2004). Rezultaty empyrnykh doslidzhen sered pedahohichnoi hromadskosti shchodo perspektyv zaprovadzhennia kompetentnisnoho pidkhd do vitchyznianoho zmistu osvity [Results of empirical research among the pedagogical community on the prospects of introducing a competent approach to the national content of education]: *Kompetentnisnyi pidkhd v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukrainski perspektyvy*: Biblioteka z osvitoi polityky. [pid zah. red. O.V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 57–63
- Parashchenko, L. I. (2004). Tekhnolohiia formuvannia kliuchovykh kompetentnosti u starshoklasnykiv: praktychni pidkhody [Technology of formation of key competences in high school students: practical approaches]: *Kompetentnisnyi pidkhd v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukrainski perspektyvy*: Biblioteka z osvitoi polityky. [pid zah. red. O.V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 71–84
- Pometun, O.I. (2004). Teoriiia ta praktyka poslidovnoi realizatsii kompetentnisnoho pidkhd v dosvidi zarubizhnykh krain [Theory and practice of consistent implementation of the competence approach in the experience of foreign countries]: *Kompetentnisnyi pidkhd v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukrainski perspektyvy*: Biblioteka z osvitoi polityky. [pid zah. red. O.V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 15–24
- Pometun, O. (2005). Kompetentnisnyi pidkhd - naivazhlyvishi oriientyr rozvytku suchasnoi osvity [Competency approach is the most important benchmark for the development of modern education]. *Ridna shkola*. №1. 65–69
- Raven, Dzhon Kompetentnost v sovremennom obshestve. Vyyavlenie, razvitie i realizaciya [Competence in modern society. Identification, development and implementation]:M.: «Kogito-Centr», 2002, 396

- Razuvaeva, T. A. (2010). Kompetentnosnyj podhod k obrazovaniyu: kratkij teoreticheskij analiz [Competency-based approach to education: a brief theoretical analysis]: *Vestnik KGU im. N.A. Nekrasova*. № 1, 266–269
- Savchenko, O. I. (2004). Uminnia vchytysia yak kliuchova kompetentnist zahalnoi serednoi osvity [Ability to learn as a key competency of general secondary education]: *Kompetentnisnyi pidkhid v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukraïnski perspektivy*: Biblioteka z osvitoi polityky. [pid zah. red. O. V. Ovcharuk]. K.: «K.I.S.», 33–44
- Spenser, L., Spenser S. (2005). Kompetencii na rabote. Model maksimalnoj effektivnosti raboty [Competencies at work. Model of maximum work efficiency]: Per. s angl. A. Yakovenko M.: НІРРО, 384
- Trubacheva, S. E. (2004). Umovy realizatsii kompetentnisnogo pidkhodu v navchalnomu protsesi [Conditions for implementation of the competence approach in the educational process]: *Kompetentnisnyi pidkhid v suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukraïnski perspektivy*: Biblioteka z osvitoi polityky. pid zah. red. O. V. Ovcharuk. K.: «K.I.S.», 51–56
- Zimnyaya, I. A. (2003). Klyuchevye kompetencii – novaya paradigma rezultata obrazovaniya [Key competencies – a new paradigm of education outcome]: *Vysshee obrazovanie segodnya*. №5, 34–42

ФОРМИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТИ В РАМКАХ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА: ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СТАНОВЛЕНИЯ

Владимир Федив, доктор физико-математических наук, профессор, заведующий кафедрой биологической физики и медицинской информатики, «Буковинский государственный медицинский университет», ул. Кобылянской, 42, 58000, Черновцы, vfediv@ukr.net

Татьяна Бирюкова, кандидат технических наук, доцент, доцент кафедры биологической физики и медицинской информатики, «Буковинский государственный медицинский университет», ул. Кобылянской, 42, 58000, Черновцы, tanokbir@ukr.net

Елена Олар, кандидат физико-математических наук, доцент, доцент кафедры биологической физики и медицинской информатики, «Буковинский государственный медицинский университет», ул. Кобылянской, 42, 58000, Черновцы, elena.olar@ukr.net

В статье рассмотрена история внедрения методов компетентностного подхода в обучении для развития личностных качеств индивида, лучшего понимания основных положений подхода и его реализации. Подготовка всесторонне развитого, способного к самосовершенствованию через самообразование конкурентоспособного специалиста в современных условиях и постоянно растущих требованиях работодателей требует использования методов компетентно-

ориентированного подхода обучения, которые позволяют будущему специалисту применять свои знания на практике и принимать решения в различных нестандартных жизненных профессиональных ситуациях.

Ключевые слова: *исторические аспекты, компетентность, компетентностный подход, компетенция, личность, обучение, формирование личности.*

FORMATION OF PERSONALITY IN COMPETENCY APPROACH: HISTORICAL ASPECTS

Volodymyr Fediv, Doctor of Sciences, Professor,
Head of Department of Biological Physics and Medical Informatics,
“Bukovinian State Medical University”,
42 Kobylianska St., 58000, Chernivtsi, vfediv@ukr.net

Tetiana Biriukova, PhD in Technical Sciences, associate Professor
of Department of Biological Physics and Medical Informatics,
“Bukovinian State Medical University”,
42 Kobylianska St., 58000, Chernivtsi, tanokbir@ukr.net

Olena Olar, PhD in Physical and Mathematical Sciences, associate Professor
of Department of Biological Physics and Medical Informatics,
“Bukovinian State Medical University”,
42 Kobylianska St., 58000, Chernivtsi, elena.olar@ukr.net

The article deals with the history of the implementation of methods of competence approach in education for the development of personal qualities of the individual, a better understanding of the basic provisions of the approach and its realizing. Using of methods of a competence-oriented approach of education allows preparing of a comprehensively developed, capable for self-education, a competitive specialist who is able to apply his knowledge in practice and make decisions in various non-standard life professional situations and to be responsible.

The analysis of articles about this problem, especially about the history of its becoming, shows complexity, multidimensionality and ambiguity of the interpretation of the concepts of "competency", "competence" and their approach to the process and results of education, as well as the necessity for a reasoned analytical review of the competence approach. The development of personality within the competence-activity approach is aimed at forming the interest and real activity of students in the educational process, the ability to choose the profile of learning, the method of assimilation, the way of overcoming learning difficulties, etc.

The formation of students' personal qualities with the development of the ability to learn is inseparably linked.

Teacher of the past viewed the learning process based on the students' individual abilities. In a report of the International Commission on Education for the 21st Century,

Формування особистості в рамках компетентнісного підходу: історичні аспекти становлення

"Education: The Hidden Treasure", J. Delors, told "the four pillars on which education is based: learning to learn, learning to do, learning to live together, learning to live," defined essentially the global competencies. Today, work in the field of education is aimed to integrate the competency model into the existing one: the standards of higher and vocational education are being revised; competency models are being developed within the models of state standards of new generation.

Keywords: *competence approach, competence, competency, historical aspects, training, personality, personality formation.*

Стаття надійшла до редакції 04.01.2020

Прийнято до друку 01.06.2020